

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

у периоду од 2020. до 2024. године

*** ОПШТИНА АЛЕКСИНАЦ ***

УВОД

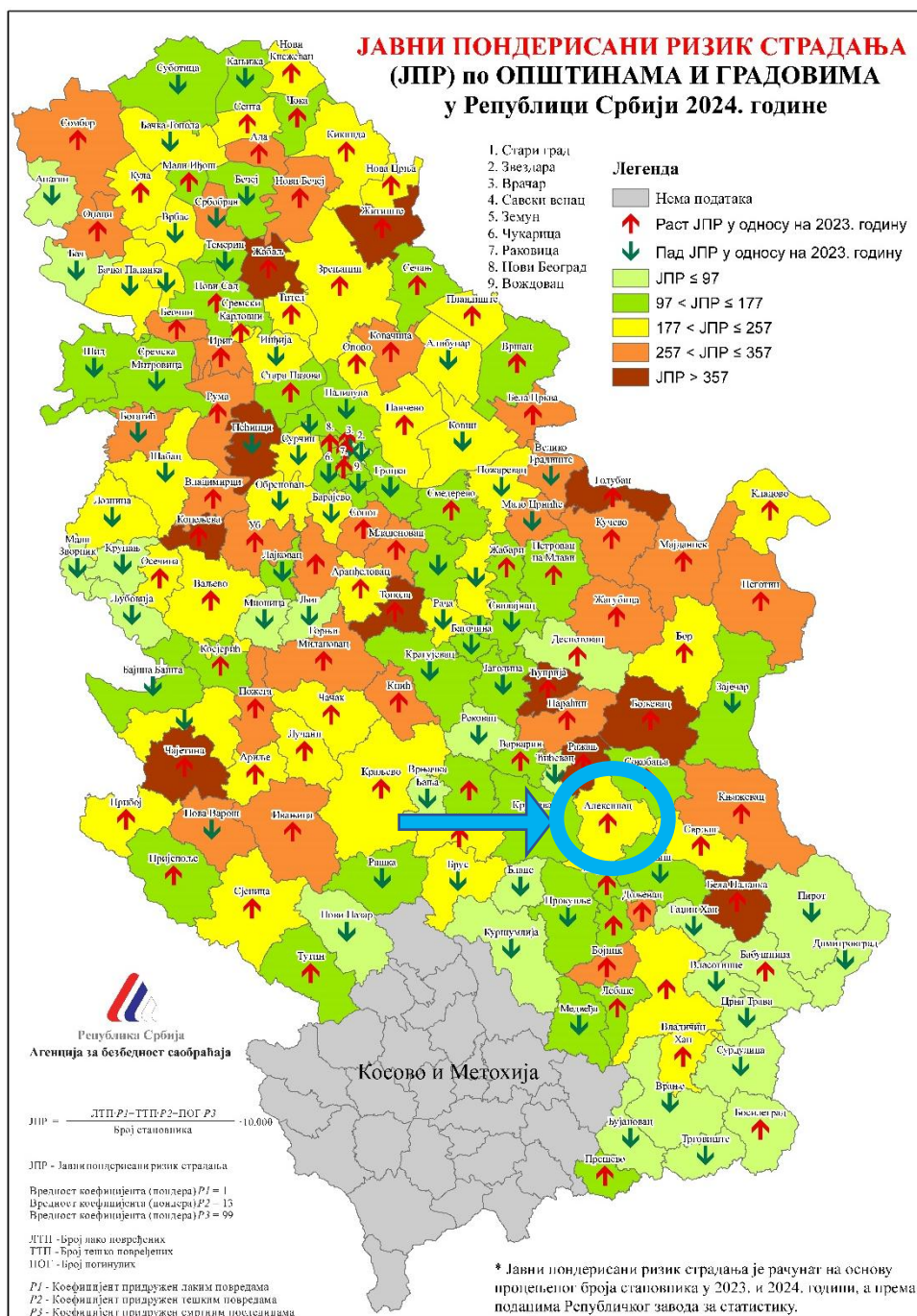
Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се догодиле у периоду од 2020. до 2024. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2024. године.

Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији општине Алексинац. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2020-2024. година), када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији општине Алексинац. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију општине Алексинац.

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требали да буду коришћени као смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјеката на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

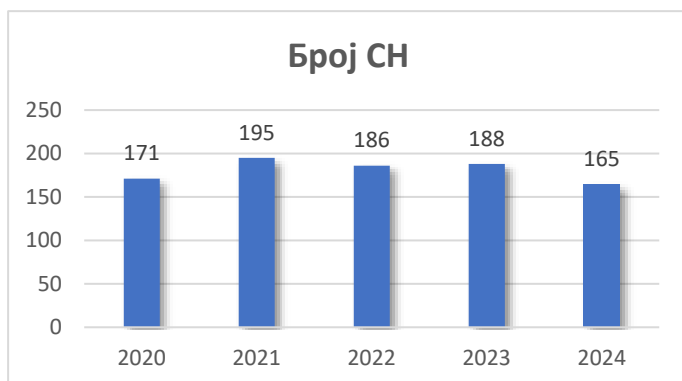
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама може се користити и јавно доступна апликација **„НАЦИОНАЛНА ИНТЕГРИСАНА БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ“**, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <https://bazaabs.abs.gov.rs/smartPortal/saobNezgode>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2024. ГОДИНЕ

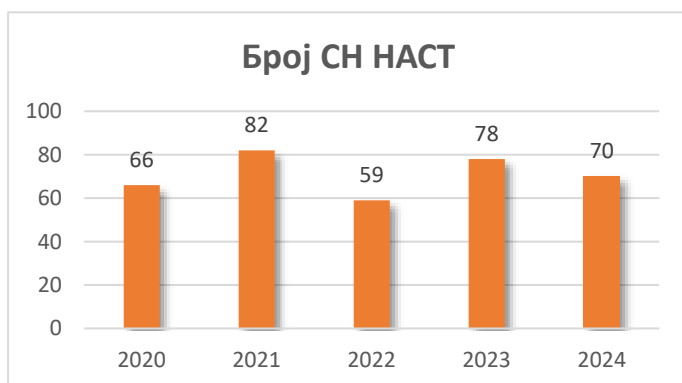

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2024. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2024. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Алексинац припада класи **средње вредности ризика**, при чему је у 2024. години дошло до **повећања** јавног пондерисаног ризика у односу на 2023. годину. Ова локална самоуправа је на **89. месту** од 161 локалне самоуправе у Републици Србији по вредности јавног пондерисаног ризика за 2024. годину.

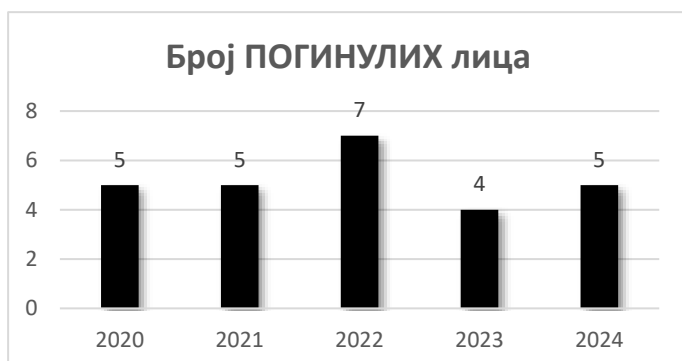
2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (2020-2024. ГОДИНА)

- Укупан број евидентираних саобраћајних незгода је 905.

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима је 355.

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама је 26.

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама је 517.

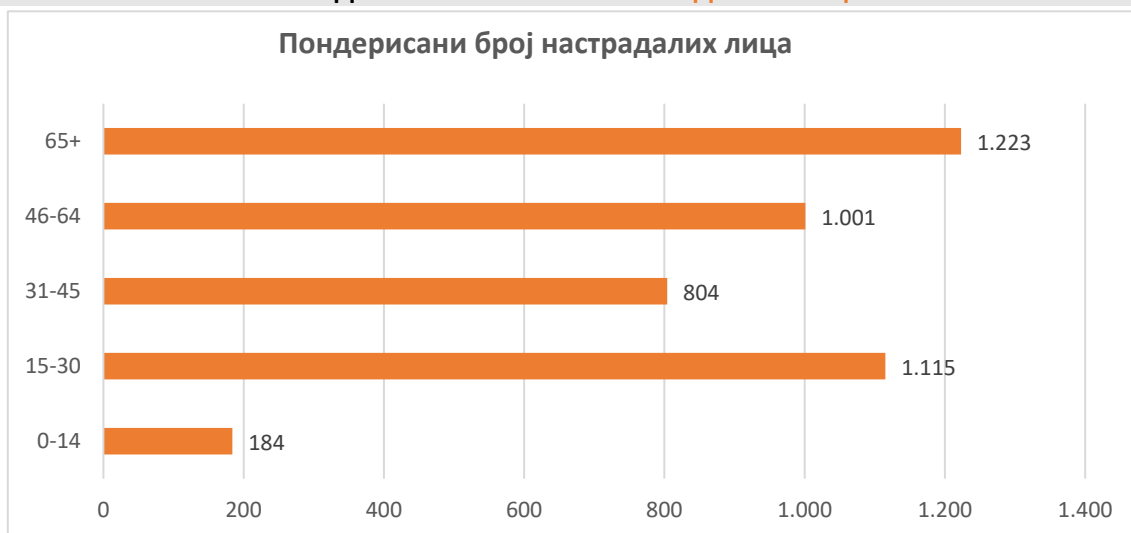
3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА (2020-2024. ГОДИНА)

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА

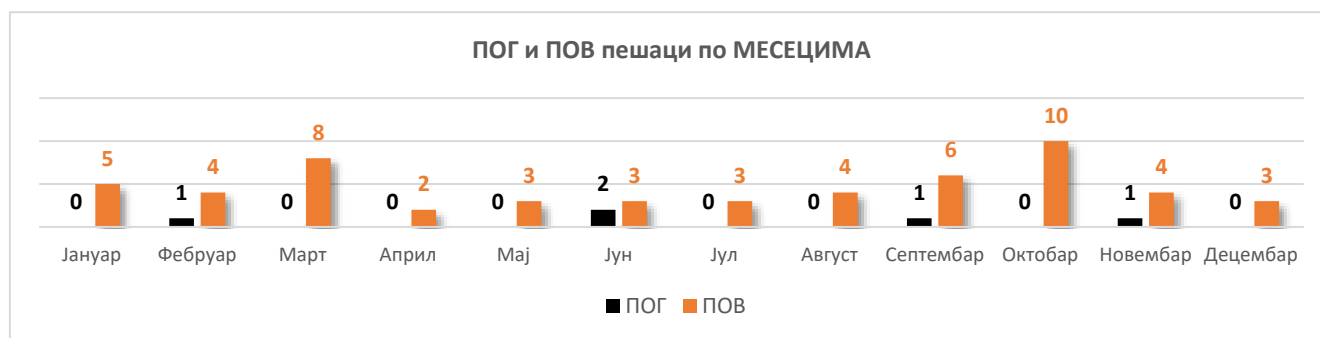
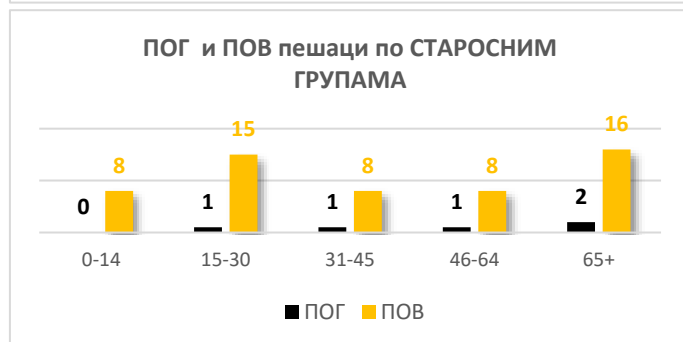

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 65+ година**.

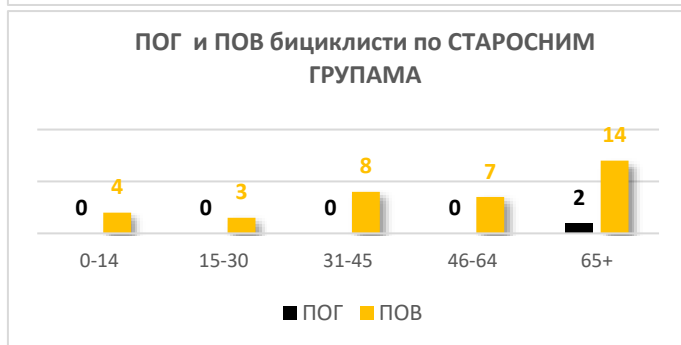
4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. ГОДИНА)

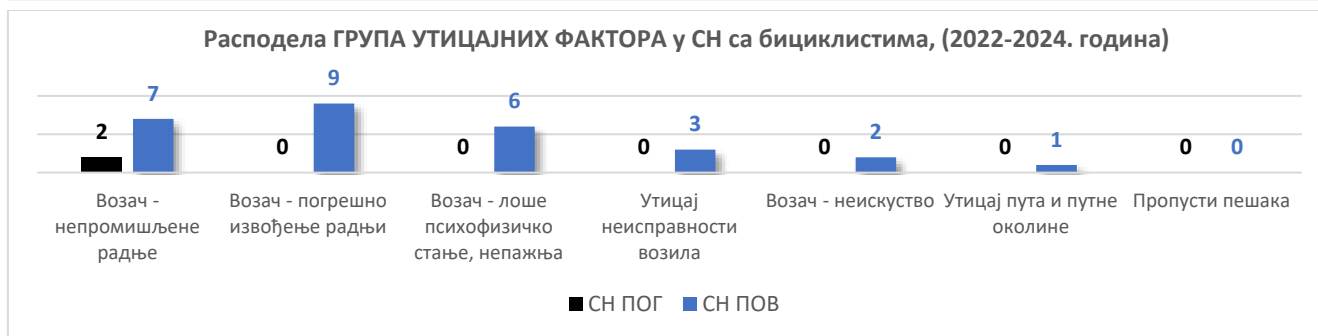
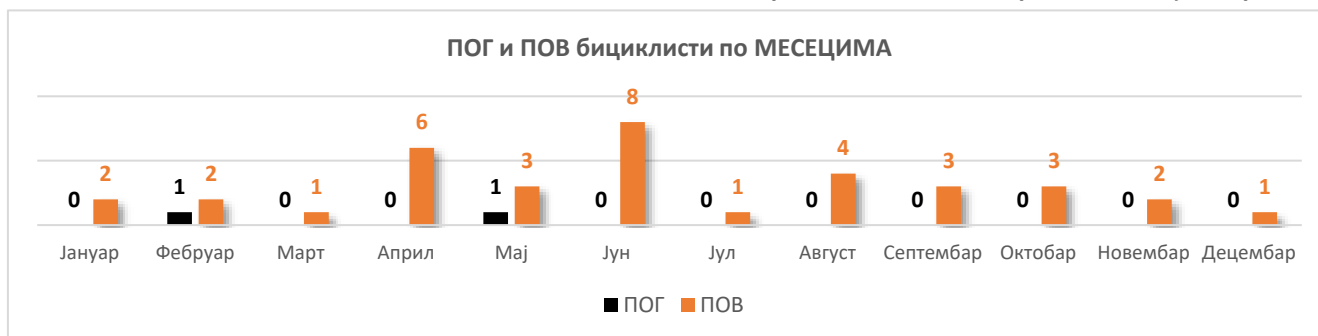
- Погинуло је пет пешака, што чини **19%** погинулих лица у СН (у Србији пешаци чине 25% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је **55**, што чини **11%** повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 13% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости **65+ година**.
- Пешаци највише страдају у **октобру**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем пешака је **Возач - погрешно извођење радњи**.

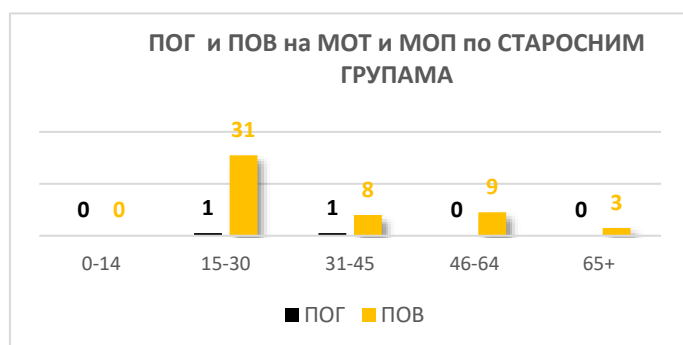
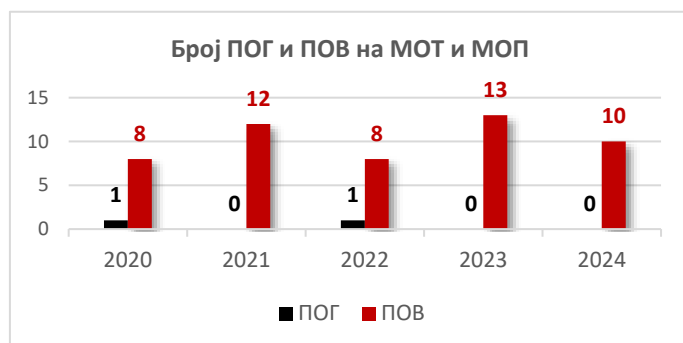
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. ГОДИНА)

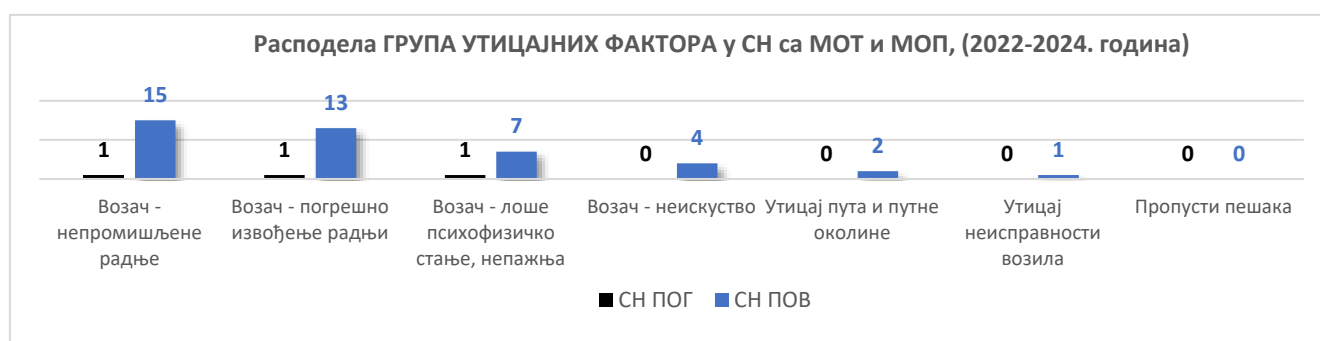
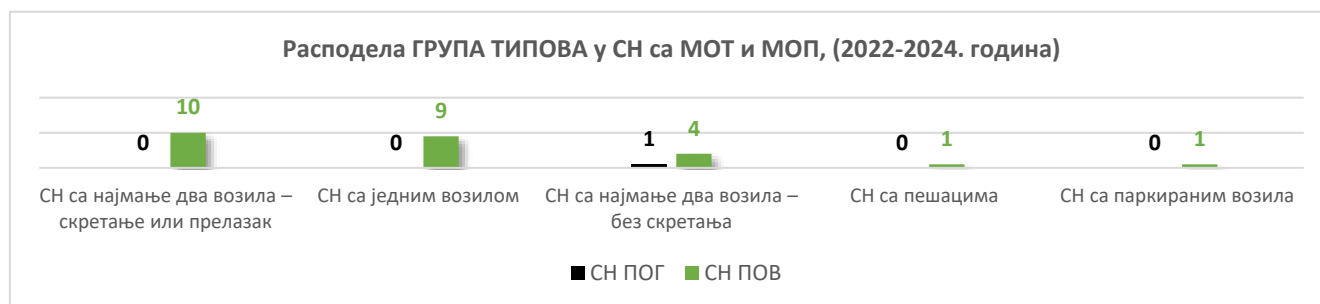
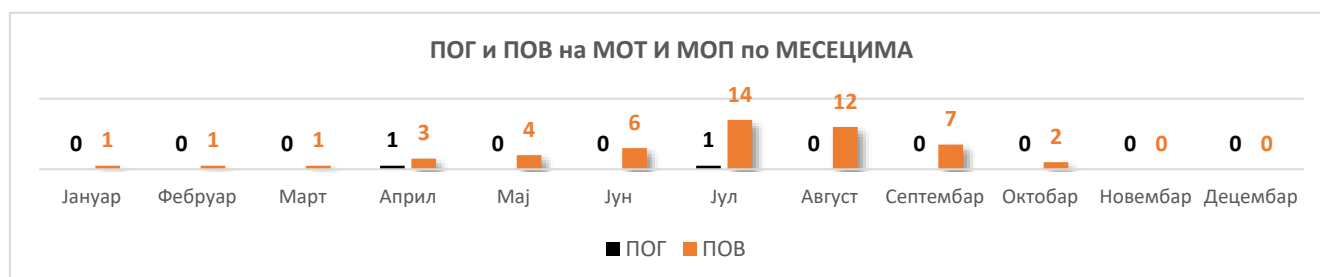
- Погинуло је двоје бициклиста, што чини **8% погинулих лица** у СН (у Србији бициклисти чине 8% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је **36**, што чини **7% повређених лица** у СН (у Србији бициклисти чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости **65+ година**.
- Бициклисти највише страдају у **јуну**.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са учешћем **бициклиста** најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешће групе **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем бициклиста су **Возач - непромишљене радње** и **Возач - погрешно извођење радњи**.

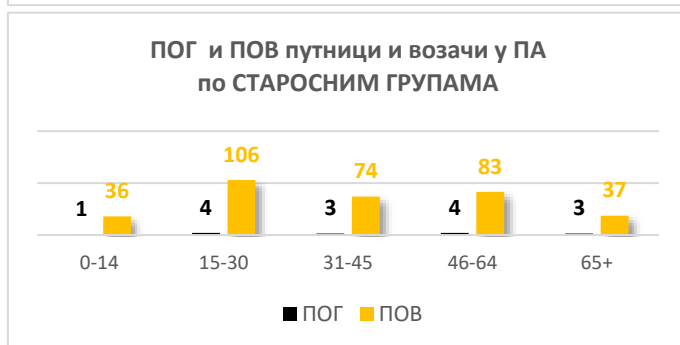
6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

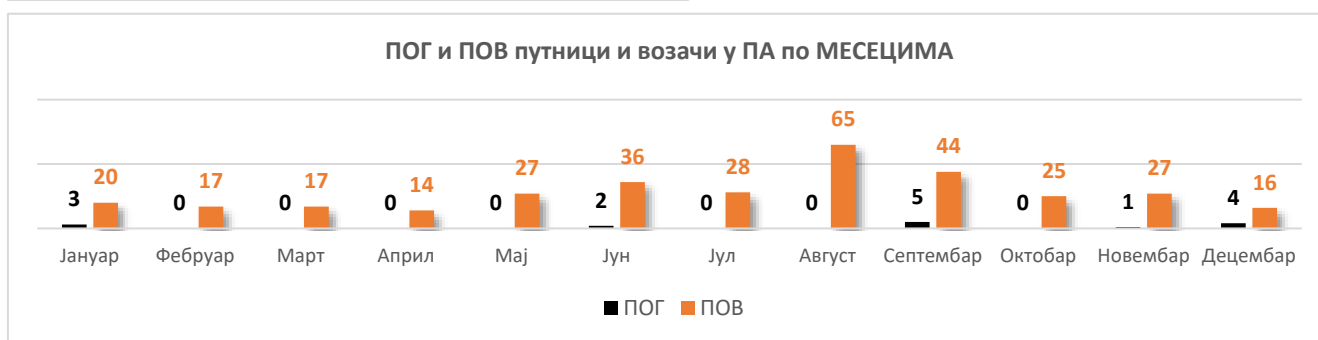
- Погинула су два лица на моторизованим двоточкашима, што чини 8% погинулих лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 11% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених лица на моторизованим двоточкашима је 51, што чини 10% повређених лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 7% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на **МОТ и МОП** је међу лицима старости **15-30 година**.
- Лица на **МОТ и МОП** највише страдају у **јулу**.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са **МОТ и МОП** најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем МОТ и МОП је **Возач - непромишљене радње**.

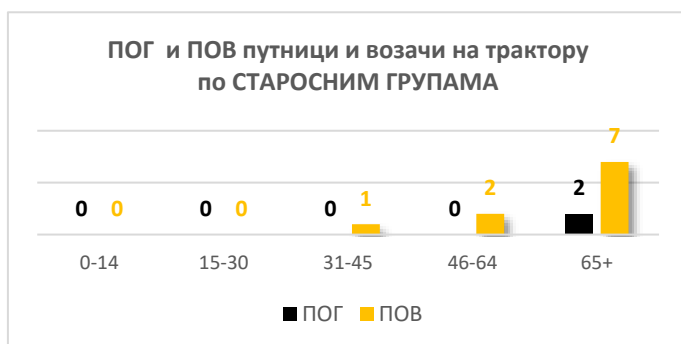
7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

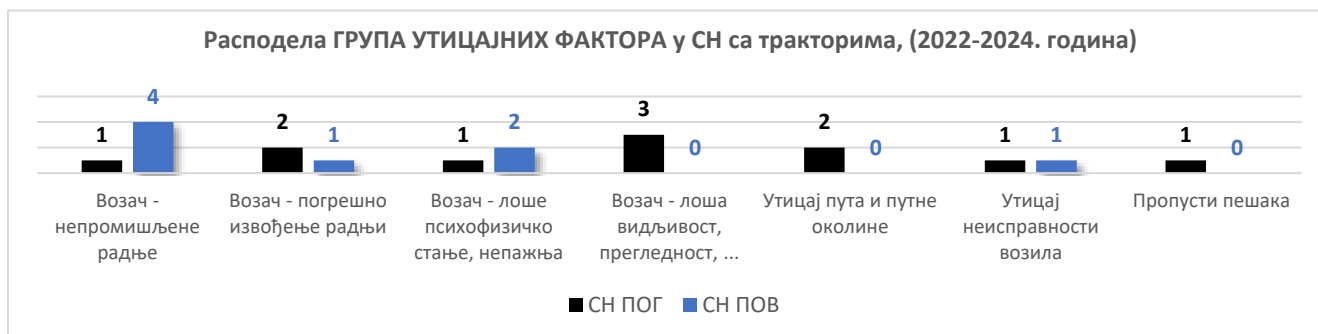
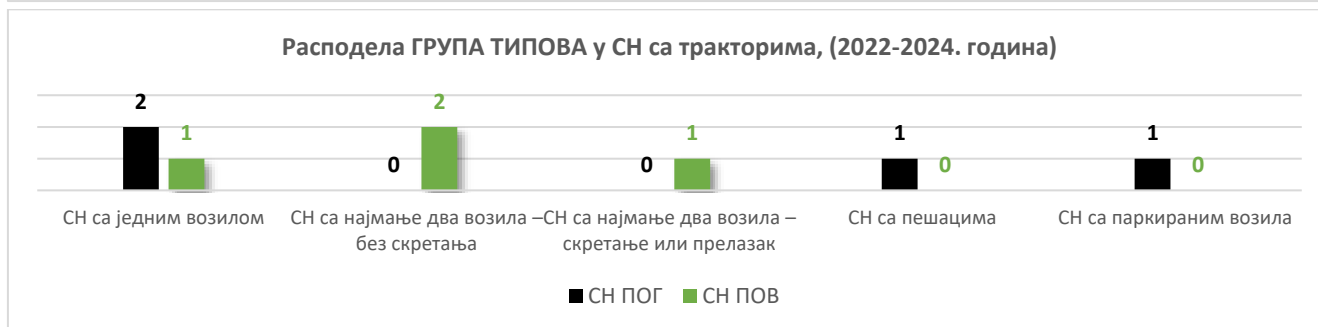
- Број погинулих лица у ПА је 15, што чини 58% погинулих лица у СН (у Србији лица у ПА чине 46% погинулих).
- Број повређених лица у ПА је 336, што чини 65% повређених лица у СН (у Србији лица у ПА чине 62% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости 15-30 година.
- Лица у ПА највише страдају у августу.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са ПА најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група утицајних фактора у СН са учешћем ПА је Возач - непромишљене радње.

8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

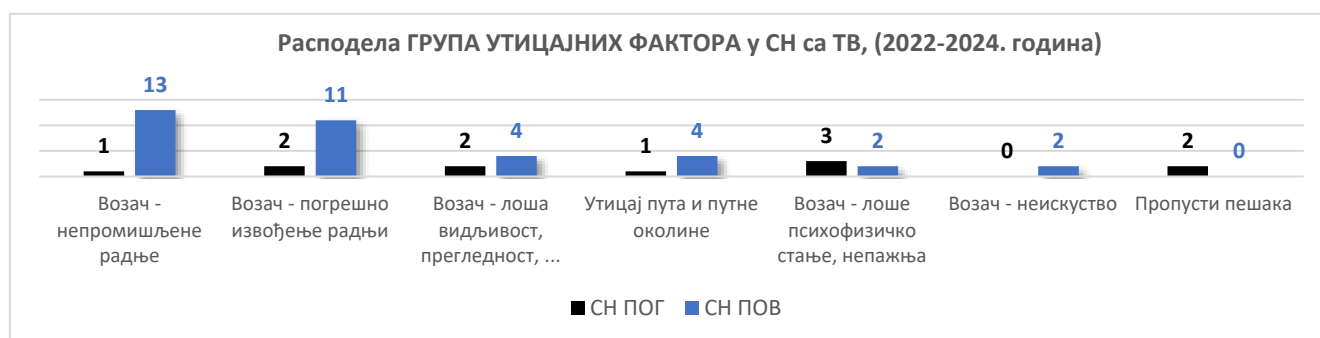
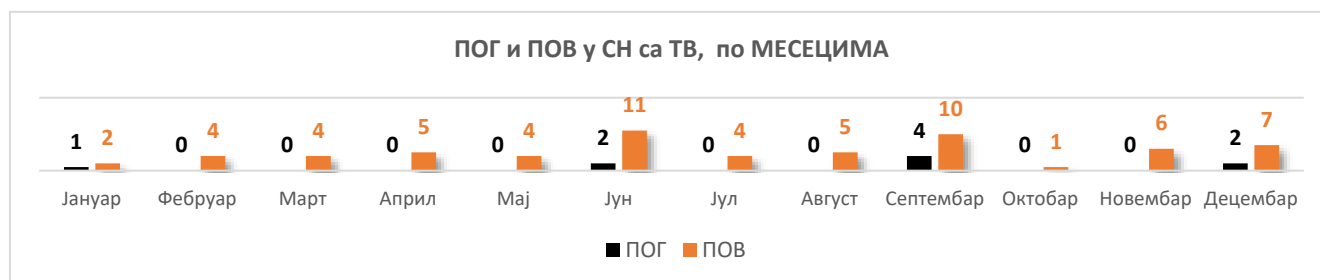
- Погинуло је четири лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора, што чини **15% погинулих лица** у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 7% погинулих).
- Повређена лица у СН са тракторима чине **4% повређених лица** у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 2% повређених).
- Највише настрадалих лица на тракторима је међу лицима старости **65+ година**.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у **септембру**.
- У периоду од 2022. до 2024. године код СН са тракторима најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора је **Возач - непромишљене радње**.

9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

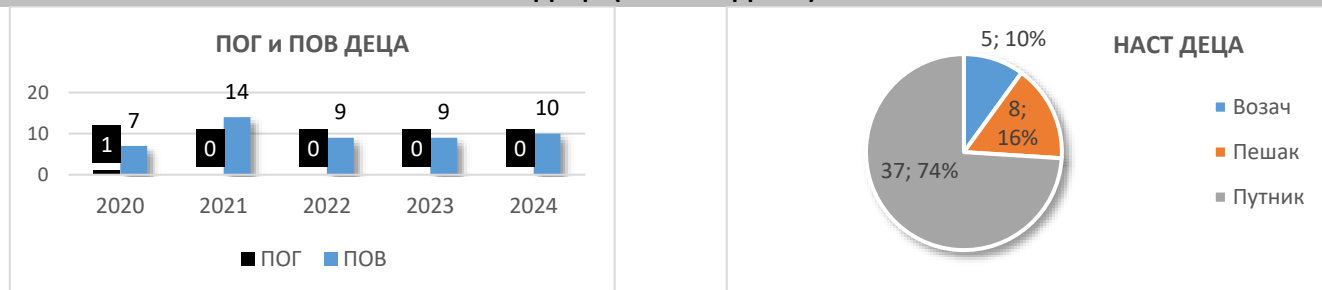

- Погинуло је 9 лица у СН са учешћем теретних возила, што чини 35% погинулих лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 23% погинулих лица).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине 12% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 16% повређених).
- Највише настрадалих лица у теретном возилу је међу лицима старости **46-64 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у **септембру**.
- У периоду од 2022. до 2024. године код СН са теретним возилима најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је **Возач - непромишљене радње**.

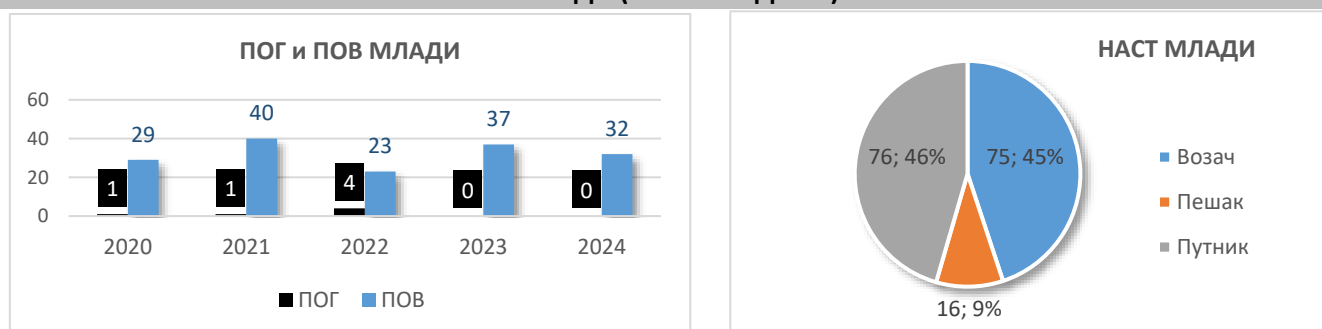
10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА (2020-2024. година)

ДЕЦА (0 – 14 ГОДИНА)

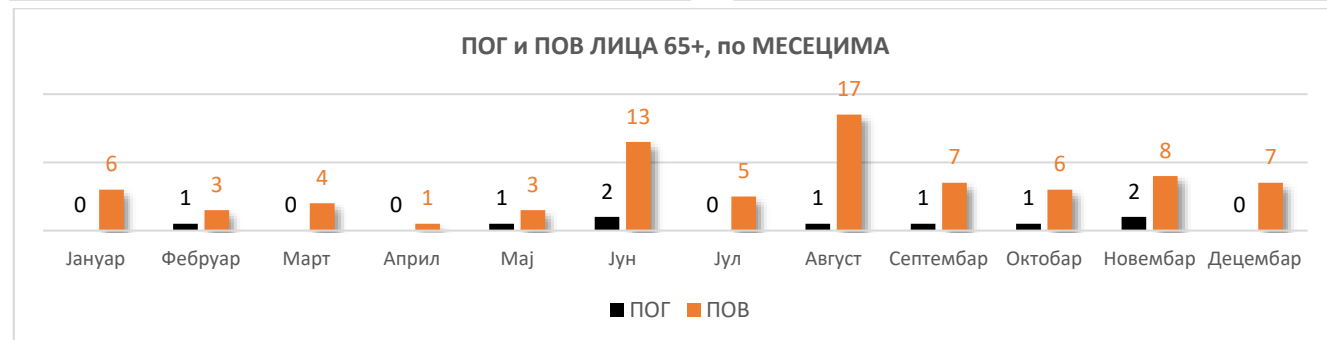
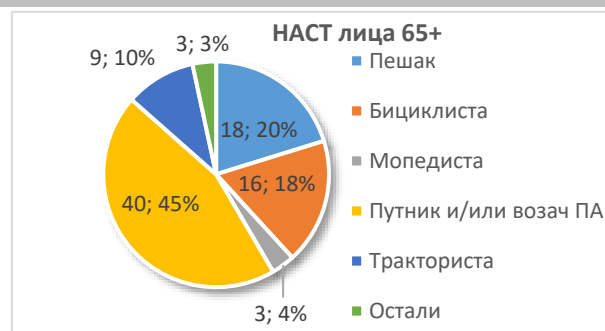
- Број повређене деце у посматраном периоду је **49**, док је **једно дете изгубило живот**.
- Од укупног броја настрадале деце, деца путници чине **74%**, деца пешаци **16%**, а деца возачи **10%**.
- Деца највише страдају у **августу**.

МЛАДИ (15 – 30 ГОДИНА)

- Укупно је **погинуло шест младих лица**, односно **23%** од укупно погинулих лица (у Србији млади чине 21% погинулих лица), док је **161 младо лице повређено**, што чини **31%** од укупно повређених лица (у Србији млади чине 31% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника** (46%).
- Млади највише страдају у **августу**.

ЛИЦА СТАРИЈА ОД 65 ГОДИНА

- Укупно је **погинуло девет лица старијих од 65 година**, што чини **35%** од укупно погинулих лица (у Србији лица старија од 65 година чине 30% погинулих лица), док је **80 старијих лица повређено**, што чини **15%** од укупно повређених лица (у Србији она чине 12% повређених лица).
- Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА (45%)**.
- Старији највише страдају у **августу**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2024. ГОДИНУ, за територију општине Алексинац

У Табели 1. су приказане вредности најважнијих индикатора безбедности саобраћаја у вези са понашањем учесника у саобраћају (употреба сигурносних појасева, дечијих заштитних система, заштитних кацига, мобилног телефона у току вожње и понашање пешака), измерених у 2024. години на територији општине Алексинац. Све измерене вредности индикатора сврстане су у одговарајућу класу. Дефинисано је пет класа, којима су придружене боје: зелена, жута, наранџаста, црвена и црна. Зелена боја код сваког индикатора означава најбољу класу, док црна боја означава најлошију класу са аспекта безбедности саобраћаја.

Табела 1. Вредности свих индикатора за територију општине Алексинац и Републику Србију (2024)

Индикатори	Индикатори	Насеље			Ван насеља			Ауто-пут			Укупно		
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА	97,8	32	96,3	98,5	17	96,0	98,7	8	95,8	98,3	14	96,1
	ТВ	100,0	1	93,5	98,0	22	91,4	88,0	29	89,2	95,3	49	92,1
	БУС	100,0	1	93,1	100,0	1	92,7	100,0	1	92,1	100,0	1	92,8
Сигурносни појас	Возачи ПА	87,7	78	84,2	89,8	82	88,9	94,0	18	91,9	90,5	60	87,2
	Сувозачи ПА	87,8	41	81,5	81,8	122	85,3	83,6	29	85,9	84,4	85	83,7
	Предње седиште ПА	87,7	64	83,1	86,7	105	87,5	89,9	23	89,5	88,1	73	85,8
	Задње седиште ПА	2,0	147	19,3	5,0	141	22,3	24,0	19	24,8	10,3	129	21,3
	Возачи ТВ	74,0	25	56,0	78,0	15	60,8	72,0	14	65,0	74,7	23	59,2
	Сувозачи ТВ	75,8	40	50,7	50,0	86	55,3	75,0	9	57,2	63,3	56	53,5
	Предње седиште ТВ	74,7	18	54,3	65,9	59	58,9	72,4	11	62,5	70,7	24	57,3
	Возачи БУС	42,2	58	31,5	62,2	31	38,2	66,7	14	52,7	57,0	37	36,9
	Сувозачи БУС	8,3	77	25,0	8,3	87	29,9	0,0	42	31,6	7,4	133	27,9
Заштитни системи за децу	Предње седиште БУС	35,1	67	29,8	50,9	41	36,2	62,5	16	46,9	48,8	46	34,6
	Дечије седиште	80,6	30	67,9	80,0	53	72,9	83,3	21	79,3	81,3	26	71,4
	Сигурносни појас	65,5	40	42,9	60,0	66	46,8	62,5	23	62,3	62,7	49	46,7
	Укупно – деца	73,3	33	56,1	70,0	55	61,0	74,1	23	71,8	72,4	35	60,0
Заштитни системи – сви у ПА		79,5	50	74,7	78,7	89	78,6	83,4	10	80,8	80,5	37	77,1
Заштитне кациге	Возачи mopеда	27,3	122	56,9	34,8	118	58,8	N/A	N/A	N/A	32,4	124	57,6
	Путници на mopедима	0,0	83	43,7	0,0	74	55,1	N/A	N/A	N/A	0,0	101	50,3
	Возачи и путници на mopедима	23,1	126	54,6	32,0	123	58,1	N/A	N/A	N/A	28,9	126	56,4
	Возачи мотоцикала	85,2	88	82,1	78,1	107	84,0	100,0	1	87,9	83,3	91	83,4
	Путници на мотоциклима	0,0	115	66,7	47,1	104	71,6	N/A	N/A	70,2	25,8	125	68,9
	Возача и путника на мотоциклима	56,1	136	79,1	67,3	128	81,7	100,0	1	84,9	64,9	138	80,7
	Mopedиста и мотоциклиста	48,1	126	66,2	55,4	128	70,6	100,0	1	84,9	52,3	129	68,8
	Бициклисти	0,0	63	5,1	0,0	56	7,7	N/A	N/A	N/A	0,0	80	5,8
Пешаци	% прелазака на "зелено" светло	90,2	20	83,2	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	90,2	20	83,2
	% прелазака на ОПП	89,2	16	72,0	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	89,2	16	72,0
	% исправних прелазака	89,7	13	76,3	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	89,7	13	76,3
	% исправних прелазака деце	70,0	119	77,7	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	70,0	119	77,7
	% прелазака без ометања	96,6	59	95,1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	96,6	59	95,1

Легенда:

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

ЛС – локална самоуправа

СРБ – Република Србија

ПА – путнички аутомобил

ТВ – теретна возила

БУС – аутобус

ОПП – обележени пешачки прелаз

N/A – подаци/ранг не постоје или нису доступни

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Употреба сигурносног појаса на предњем седишту.** Вредност овог индикатора је на нивоу републичког просека и спада у категорији средњих вредности.
- **Употреба сигурносног појаса на задњем седишту.** Вредност овог индикатора је веома ниска и спада у категорију веома ниских вредности индикатора безбедности саобраћаја.
- **Коришћење заштитних система за децу.** Иако је вредност посматраног индикатора преко 10% изнад националног просека и даље спада у категорију ниских вредности.
- **Коришћење заштитних кацига.** Вредност посматраног индикатора припада категорији веома ниских вредности индикатора у којој се налази и национални просек.

Са друге стране, **позитивни резултати безбедности саобраћаја** уочавају се у следећим областима:

- **Некоришћење мобилног телефона.** На територији посматране ЛС, индикатор коришћења мобилног телефона у путничким аутомобилима током вожње је изнад републичког просека, и спада у категорију високих вредности.
- **Укупно понашање пешака.** Вредност посматраног индикатора је изнад националног просека и спада у категорију средњих вредности индикатора безбедности саобраћаја.

12. НАЈВАЖНИЈЕ ЧИЊЕНИЦЕ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА на територији општине Алексинач, У ПЕРИОДУ ОД 2020. до 2024. ГОДИНЕ

- Догодило се **укупно 905 саобраћајних незгода**, од којих је **355 саобраћајних незгода са настрадалим лицима**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 26 лица**, док је теже и лакше **повређено 517 лица**.
- Није успостављен опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.
- **Погинуло је 5 пешака**, што чини **19%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Погинуло је двоје бициклиста**, што чини **8%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Погинула су два лица на моторизованим двоточкашима**, што чини **8%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Погинуло је 15 лица у ПА**, што чини **58%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника био трактор**, погинуло је **четири лица**, што чини **15%** од укупног броја **погинулих лица**.
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника било теретно возило**, погинуло је **девет лица**, што чини **35%** од укупног броја **погинулих лица**.
- У посматраном периоду **повређено је 49 деце**, док је **једно дете изгубило живот** у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству **путника (74%)**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 6 младих. Млади чине 23%** од укупног броја **погинулих лица** у саобраћајним незгодама. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника (46%)**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 9 лица старијих од 65 година**, што чини **35%** од укупног броја **погинулих лица**. Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА (45%)**.
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода „СН са једним возилом“.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у **августу**.

Агенција за безбедност саобраћаја

Бранко Стаматовић, в.д. директора

Приредили

Вељко Ђурчић
Бојана Миљковић
Младен Ковач
Ивана Панић
Катарина Митковић

Контакт подаци

+381 11 3014 409
istrazivanja@abs.gov.rs

Извештај о основним показатељима стања безбедности саобраћаја је припремљен на основу података о саобраћајним незгодама и њиховим последицама на територији локалне самоуправе, који су доступни у оквиру Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, као и на основу других доступних података чији извори су наведених у прегледном извештају. Подаци из Националне интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја су јавно доступни кроз WEB GIS апликацију, на адреси <https://bazaabs.abs.gov.rs/smartPortal/saobNezgode>.

Податке о саобраћајним незгодама и последицама који су доступни у Националној интегрисаној бази података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, Агенција за безбедност саобраћаја добија од Министарства унутрашњих послова Републике Србије.